

це може призвести не лише до погіршення ситуації у країнах зони євро, а й до розпаду Європейської валютної системи.

Головними завданнями, що стоїть перед Європейським центральним банком, є підтримка купівельної спроможності грошової одиниці й стабільності кредитно-банківської системи країни. Європейський центральний банк формує єдину грошово – кредитну політику країн учасниць ЄС [2, с. 55].

Для боротьби з кризою керівництво кожної окремої країни Європейського Союзу намагалося самостійно знайти інструменти для пом'якшення негативних наслідків фінансово-економічної кризи, шукати засоби підтримки національної економіки, що призвело до більш глибокого проникнення кризи, ніж очікувалося, а сам Євросоюз почав втрачати керованість, здатність координації дій. Підтвердженням цього стала ситуація у Греції та інших країнах Європейського Союзу.

Для попередження другої хвилі економічної кризи та запобігання її поглиблення у країнах Євросоюзу, для зміцнення напрацьованих економічних зв'язків та збереження цього міжнародного об'єднання необхідно, перш за все, визначити та запровадити реформу фінансової системи антикризової спрямованості.

Література

1. *Європейський проект та Україна: монографія / А. В. Єрмолаєв, Б. О. Парохонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова [та ін.]*. – К. : НІСД, 2012. – 192 с.

2. *Кузьома О. Монетарна політика Європейського центрального банку в процесі побудови Європейського валютного союзу // Банківська справа*. – 1999. – № 5. – С. 55–56

Володимир ФРИДЕЛЬ

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Незважаючи на всі економічні труднощі вітчизняного лізингу, ринок демонструє позитивну динаміку. Починаючи з 2007 й до 2013 року, лізингова галузь України постійно зростає. За останні 5 років лізинговий сектор збільшився в 10 разів (станом на 01.01.2007 р. обсяг ринку становив близько 4 млрд. грн. – на 01.01.2013 більше 40 млрд. грн.). Вартість діючих договорів фінансового лізингу за II квартал 2012 року збільшилася на 6,2 млрд. грн. (18,5%) у порівнянні з попереднім періодом і становить 39,7 млрд. грн. [1]. Такі показники є доволі оптимістичними для лізингової індустрії, особливо враховуючи кризові тенденції сучасної економіки.

Порівнюючи лізинг як інструмент фінансування з банківським кредитуванням, значення лізингової галузі для економіки України є значно меншим за важливість банківського сектору. В грошовому еквіваленті різниця становитиме десятки разів, загальний обсяг залишків кредитів, наданих суб'єктам господарювання, за перше півріччя 2012 року становить 608,9 млрд. грн. Однак вітчизняна банківська система в сучасних умовах не забезпечує реальний сектор економіки необхідними їм капітальними інвестиціями. Це можна підтвердити не тільки фактом зношеності основних фондів підприємств на 70-90% в різних галузях, а й цифрами діяльності вітчизняних банків. Якщо розглянути структуру кредитів, наданих нефінансовим корпораціям за цільовим спрямуванням, то можна побачити наступну статистику. Станом на 01.12.2012 р. загальна сума кредитів становила 610,5 млрд. грн., з них кредити в поточну діяльність – 518,7 млрд. грн. (85,0%); на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості – 8,5 млрд. грн. (1,4%); кредити в інвестиційну діяльність – 83,2 млрд. грн. (13,6%) [2]. Таким чином, основна сума кредитування була спрямована на підтримку рівня обігових коштів підприємств, а не на інвестиційну складову, тобто в оновлення основних фондів. Звичайно, поповнення обігових коштів також є важливим елементом в діяльності підприємства й розміщення активів банків, але цілком зрозуміло, що

рівень капітального інвестування в Україні є вкрай низьким і кредитування як інвестиційний інструмент його не покращує.

Лізингова галузь швидко відновила після кризових 2008-2010 років й активно набирає оберти. Цьому сприяли такі фактори:

- законодавчі зміни нового Податкового кодексу, лізингодавці можуть відносити на валові витрати 100% платежів за програмами оперативного лізингу легкових автомобілів (раніше лише 50% таких платежів). Нововведення дозволило здешевити автолізинг для підприємців на 20-25%. Найбільш помітна зміна – скасування ПДВ для договорів фінансового лізингу, за якими комісія перевищує подвійну облікову ставку НБУ;

- поступове відновлення економіки, точніше, її окремих галузей. За останній рік активізувалися сільгоспвиробники, почали оживати і будівельні компанії, особливо ті, у яких була висока ступінь залученості в процес підготовки до Євро-2012;

- зниження вимог до потенційних лізингодержувачів. В боротьбі за потенційних клієнтів після лізингові компанії знизили авансові платежі з 40-45% до 20-25%. Виникли спрощені системи оформлення договорів, наприклад підприємства можуть придбати автомобіль в лізинг без пред'явлення фінансової звітності, що дуже спростило і прискорило процедуру оформлення лізингової угоди. Деякі компанії знизили початковий внесок до 10-15% («Порше Лізинг Україна»).

Варто зазначити, що лізингова діяльність відноситься до розряду реальних інвестицій, тобто вкладення капіталу у виробництво будь-якої продукції. При цьому лізингова компанія як суб'єкт інвестиційної діяльності здійснює вкладення в інші підприємства у вигляді надання у володіння і користування основних засобів, нематеріальних активів та іншого лізингового майна. Така відмінність є однією з визначальних в порівнянні понять «лізинг» та «кредит», оскільки розкриває антиінфляційний характер лізингу. Водночас, на нашу думку, не варто протиставляти лізинговий та банківський сектори. Навпаки, доцільно акумулювати зусилля обох галузей, оскільки банки безпосередньо зацікавлені в розвитку лізингового бізнесу. Банківські установи мають чималі можливості для спільного розвитку як безпосередні суб'єкти ринку (пряме надання лізингових послуг, створення дочірніх компаній), так як і фінансові посередники (кредитування лізингодавців, факторингові послуги, сек'юритизація та гарантійні операції). Лізингові компанії також отримують синергійний ефект від співпраці з банківським сектором (залучення пільгових кредитів, розподіл ризиків, технологічна та інформаційна підтримка, клієнтська база).

Таким чином, вітчизняний ринок лізингу є одним з найперспективніших фінансових ринків, який здатний активізувати всю економічну систему країни. Формування конкурентоспроможної лізингової галузі має бути одним з найважливіших завдань держави, а вдосконалення лізингових відносин й правильне запровадження зарубіжного досвіду є особливо актуальними питаннями подальших наукових досліджень.

Література

1. Підсумки діяльності лізингодавців за 2 квартал 2012 року: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.leasing.org.ua/files/documents/Q2_2012_ukr.pdf
2. Кредити, надані депозитними корпораціям (Грошово-кредитна статистика НБУ) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.bank.gov.ua/files/3.3-Loans.xls

Ольга ЧЕРЕВКО

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ПРОБЛЕМАТИКА ПОДВІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Фіскальна політика держави передбачає собою комплекс дій, спрямованих на організацію та стимулювання надходжень до державного та місцевих бюджетів, державних цільових фондів, а також розподіл державних коштів, більша частина яких утворюється за рахунок податкових платежів фізичних та юридичних осіб. При формуванні ефективної податково-бюджетної політики